

NCad-15-04-24

Auteurs:
Leane van Weereld
Senior adviseur/secretaris
NCad
Marjolein Schilders-van
Boxel
Adviseur NCad

VERSLAG

Vierde bijeenkomst Nationaal Comité advies dierproevenbeleid d.d. 17-04-2015

Opening en vaststelling agenda.

Op één lid na zijn alle leden, de algemeen secretaris en twee medewerkers van het secretariaat van het NCad aanwezig.

De Voorzitter heet de leden welkom waarna de agenda wordt vastgesteld.

Mededelingen

- de bijgevoegde PowerPoint presentatie geeft informatie over het NCad en kan daarvoor desgewenst worden gebruikt. Enkele opmerkingen zullen verwerkt worden.
- De voorzitter geeft een korte toelichting over het gesprek dat heeft plaatsgevonden met het RIVM. Het doel van het gesprek was wederzijdse kennismaking en toelichting op de taken en verantwoordelijkheden van het NCad en het RIVM op het terrein van het 'welzijn van dieren gebruikt voor wetenschappelijke doeleinden en onderwijs'. Het RIVM heeft van het ministerie van EZ de opdracht gekregen om "de Nederlandse coördinatie te vormen en in te richten op het gebied van bevordering van validatie, regulatoire acceptatie en implementatie van 3V-methoden om veiligheid en/of werkzaamheid vast te stellen van chemische stoffen, geneesmiddelen en vaccins". Synergie en afbakening met het NCad is belangrijk, maar ook de verankering met beleid wordt verkend. Er zal onder meer een Nederlands kennisnetwerk worden opgericht. Het RIVM wordt door het NCad gezien als belangrijke partij, vooral vanwege de combinatie van onderzoek en beleidsadvisering. Zowel RIVM als NCad worden door de overheid gefinancierd en beide hebben wettelijk een inhoudelijk onafhankelijke rol. Waar voor het RIVM de wetenschappelijke kennis vooral basis van het advies zal zijn, dient de NCad in haar advisering ook de opvattingen van stakeholders mee te wegen. Het RIVM zal het NCad van haar conceptadviezen op het gebied van acceptatie en implementatie van 3V-alternatieven in reguliere beoordelingskaders op de hoogte brengen alvorens het advies uit te brengen.
- Het secretariaat doet een voorzet voor een overzicht waarin op domein niveau wordt aangegeven welke activiteiten in het kader van de 3V's hebben plaatsgevonden, in welk perspectief deze te plaatsen zijn en welke (on)mogelijkheden er verder nog bestaan. Een eerste concept van dit groeidocument zal in de vergadering van juni worden besproken.
- Voor de NCad leden is een digitale samenwerkingsruimte gecreëerd waar men documenten kan inzien, toevoegen en bewerken.

Actielijst

De merendeel van de lopende acties kwam terug in de bespreking van de agendapunten. Van de overige, praktische items werd kort verslag gedaan.

Datum

April 2015

Verslag vorige bijeenkomst

Het verslag van de vorige bijeenkomst wordt op een aantal punten aangepast waarna het kan worden goedgekeurd.

Adviesaanvragen van de Staatssecretaris van Economische Zaken

Dit betreft de eerste brief van de Staatssecretaris waarin het NCad om meerdere adviezen wordt gevraagd. De adviesaanvragen worden uitgebreid in de vergadering besproken waarbij wordt gekeken of de vraagstelling helder is, of er aspecten zijn die om opheldering vragen en of het gevraagde tijdspad haalbaar is. Op grond van de adviesaanvragen wordt per onderwerp een plan van aanpak opgesteld dat op de website geplaatst zal worden.

Er zal een reactie van het NCad richting EZ gaan over het oppakken van de adviesaanvraag met enkele punten van verbijzondering.

De documenten die in de voetnoten van de brief als literatuurverwijzing worden vermeld zullen door het secretariaat op de digitale samenwerkingsruimte worden gezet.

Met betrekking tot de onderwerpen waarover in de brief van de Staatssecretaris om advies wordt gevraagd, wordt van gedachten gewisseld, voortbordurend op hetgeen is gezegd in de vergadering van maart over de invulling van de verschillende adviesaanvragen door het NCad.

Honden en katten

Uitgebreid wordt gediscussieerd over de adviesaanvraag inzake het gebruik van honden en katten. De intentie van het NCad is om de werkwijze van de KNAW bij het rapport over het gebruik van niet-humane primaten te gebruiken. Daarbij staat een tweetal vragen centraal te weten: wat voor proeven worden momenteel uitgevoerd met deze diersoorten en zijn er daarbij mogelijkheden tot samenwerking. Mocht blijken dat die mogelijkheden er zijn, dan zal vervolgens een plan van aanpak worden opgesteld met aanbevelingen hoe het gebruik van honden en katten te verminderen en voorkomen. Het NCad kijkt naast mogelijkheden tot vermindering van het aantal dieren, ook naar verfijnen en vervangen van dierproeven met honden en katten.

Zoals in de brief van de Staatssecretaris staat vermeld zullen alle adviesaanvragen voorgelegd worden aan partijen uit het veld, waaronder de leden van het voormalige RODA.

Voor de toekomst is het van belang dat het NCad reeds uitgebrachte adviezen die door voortschrijdend inzicht niet meer de state-of-the-art weerspiegelen, indien nodig actualiseert.

Stand van zaken adviesaanvragen en adviezen

De plannen van aanpak zullen verder worden geharmoniseerd en gereed gemaakt worden voor publicatie op de website van het NCad. Er zal naar een datum

worden gezocht voor raadpleging van het maatschappelijk veld waarop de nu in gang gezette projecten zullen worden besproken.

Datum
April 2015

Dataopslag:

Om nader te onderzoeken hoe zowel kwalitatieve als kwantitatieve data kunnen worden verzameld, worden momenteel gesprekken met verschillende partijen gevoerd. Zo ontstaat een goed beeld van wat er beschikbaar is en hoe betreffende databases en de informatie daarin breder en in onderlinge samenhang toegankelijk kunnen worden gemaakt. Het NCad zal zich ook buigen over de kosten en baten, maar de afweging daarvan wordt vervolgens door de minister gemaakt.

Dieren in voorraad gedood:

Er zou een beeld geschetst moeten worden hoe het veld nu omgaat met betrekking tot het fokbeleid. Wellicht zouden indicatoren omtrent verantwoord fokbeleid een hulpmiddel kunnen zijn.

Adoptieregeling:

Er is reeds veel literatuur beschikbaar betreffende de adoptie van dieren uit laboratoria. Deze is verzameld en daaruit is vervolgens een kader gedestilleerd dat van toepassing is op de adoptie van deze dieren in algemene zin. Een vervolgstap zal zijn dit kader aan te vullen en bijlagen op te stellen toegespitst op honden, katten en niet-humane primaten.

Pijnbestrijding:

Om aanbevelingen hiervoor op te stellen is een werkgroep ingesteld, bestaande uit deskundigen op het gebied van pijnherkenning en pijnbestrijding. De taak van deze werkgroep is het formuleren van een voorstel voor een Code of Practice, waarbij ook aandacht gegeven wordt aan kennisontwikkeling, kennisdeling, en kenniswaarborging. De werkgroep zal een preadvies aan het NCad geven.

Synthesis of evidence/Systematic review

Verschillende gesprekken zijn gevoerd om een goed beeld te krijgen over de toepasbaarheid van systematic review. Zoals in de vergadering van maart is aangegeven betreft dat een breed veld. In de komende periode zullen deze gesprekken verder worden voortgezet, met name met een of meer toxicologen..

Brusselse bijeenkomsten

Het organiseren van de workshop loopt voortvarend. Er is met verschillende lidstaten contact hierover geweest en het enthousiasme voor deelname stijgt. De voorzitter van het NCad heeft dit Nederlandse initiatief tevens met de betreffende functionaris van de Europese Commissie besproken, door wie het positief werd ontvangen. De uitnodigingen voor de workshop zullen komende week worden verstuurd naar de lidstaten.

Ethisch toetsingskader

Het voorliggend document is opgesteld door de CCD. Het NCad heeft hier kennis van genomen en heeft een aantal suggesties met name ter verbetering van de toegankelijkheid van het document gedaan. Op korte termijn zal een gesprek

worden georganiseerd met de CCD om een en ander af te stemmen en bij te dragen aan een goede synthese van het document.

Datum
April 2015

IvD's

Er wordt kort verslag gedaan door een van de leden over in de afgelopen tijd gevoerde gesprekken. De IvD's zijn nog bezig zich te organiseren en er bestaat zeker behoefte aan een dialoog met de NCad. Er bestaan verschillen in de wijze waarop de IvD's binnen de verschillende instituten zijn georganiseerd.

W.v.t.t.k.

- Er zal nog een artikel over het NCad verschijnen in het vakblad Biotechniek, net zoals dat al is gepubliceerd voor de CCD.
- Op 11 mei vindt in Brussel de hoorzitting plaats over het burgerinitiatief inzake het stoppen van vivisectie.